

LAKIALOITE 151/2003 vp

Laki lapsilisälain 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Lakialoitteessa ehdotetaan monikkolisän maksamista monikkoperheille. Monikkolisän suuruus on 50 euroa kuukaudessa jokaista monikkolasta

kohden ja sitä maksetaan yhtä kauan kuin lapsilisää.

PERUSTELUT

Monikkoperheillä tarkoitetaan sellaisia perheitä, joihin on syntynyt lapsia monikkoraskauksista. Suomessa syntyy vuosittain noin 950 kakso- ja noin 10 kolmoset. (Neloset ovat syntyneet Suomessa viimeksi vuonna 1994). Monikkojen syntymä ei ole perheen omaehtoinen valinta, vaan elämän eteen tuoma tilanne. Yllättävä ja yhtäkkinen useamman lapsen syntyminen kerralla aiheuttaa tilanteen, johon perhe ei ole voinut etukäteen varautua.

Taloudellinen tasa-arvo

Monikkoperheiden asema ja sosiaaliturva ei ole vielä tasavertainen yhden lapsen kerrallaan saaneiden kanssa. Mahdollisen skaalaedun monilapsisessa perheessä vie investointien lisätarve, joka korostuu erityisesti monikkoperheessä, jossa lapsiluvun kasvu on hyppäys ilman aikaväliä. Monikkoperheessä kaikkia perustarvikkeita tarvitaan syntymästä alkaen kaksin, kolmin tai useamminkin kappalein samanaikaisesti, joten kierrätykseen ei ole mahdollisuutta. Vielä koulu- ja murrosiässäkin monikkoperheiden talou-

dellinen tilanne on vaikeampi yksittäin syntyneisiin verrattuna, koska esim. harrastevälineet hankitaan aina kaksin tai kolmin kappalein yhtä aikaa. Monikkohankinnat vaikuttavat näin perheen talouteen lasten täysi-ikäisyyteen saakka. Merkittävänä taloudellisena taakkana on lisäksi vielä se, että monikkojen syntymä aiheuttaa yleensä tarpeen isompaan asuntoon ja autoon.

Hoidon kuormittavuus

Monikkolasten vanhempien jaksamisen turvaaminen on tärkeää. Kahden tai useamman lapsen yhtäaikainen tulo perheeseen on alkuvaiheessa riski vanhempien jaksamiselle. Kuntien lapsiperheille tarjoaman kotipalvelun määrä on vähentynyt merkittävästi viime vuosina. Avun saaminen monikkolasten syntymän perusteella vaihtelee kunnittain. Nykyisin lapsiperheen kotipalvelua tarjotaan lähinnä lastensuojeluperusteisesti, jolloin riittävä ennalta ehkäisevä apu jää usein toteutumatta. Tutkimusten mukaan kakso- ja kolmoset synnyttäneen äidin riski masennukseen on yhtä suuri kuin vähintään neljän lapsen äidin.

Kun yhteiskunta tinkii monikkoperheille myönnettävän kunnallisen kotiavun määrästä, on perheitten kyettävä kustantamaan lasten- ja kodinhoitoapu omin varoin. Monikkolisä tukee perheen taloutta ja antaa vanhemmille paremmat mahdollisuudet käyttää ostopalveluita lasten- ja kodinhoidossa.

Monikkoperheiden tukeminen on hallitusohjelman tavoitteiden mukaista

Lapsiperheiden aseman parantaminen ja vanhemmuuden tukeminen ovat hallituskauden keskeisiä tehtäviä. Laadittaessa hallitusohjelmassa mainittua kokonaisselvitystä lapsiperheiden taloudellisesta tilanteesta tulisi ottaa huomioon myös perheet, joissa lapsia syntyy kerralla kaksi, kolme tai jopa neljä.

Julkistaloudelliset vaikutukset

Suomessa on noin 26 000 alle 17-vuotiasta monikkolasta. Tämän lakialoitteen mukaisesti kaksoista maksettaisiin kuukausittain monikkolisää 100 euroa, kolmosista 150 euroa ja nelosista 200 euroa. Näin ollen odotettavissa oleva julkistaloudellinen kustannusvaikutus ehdotetulla monikkolisällä on 15 600 000 euroa vuodessa.

Monikkolisää maksetaan vain monikkolapsista, ei perheen mahdollisista yksöslapsista.

Vuodelle 2004 budjetoidut lapsilisät ovat 1 417 700 000 euroa. Monikkolisä nostaisi lapsilisien budjetin 1 433 300 000 euroon. Lapsilisäbudjetin suhteellinen korotustarve on siis vain noin 1,1 %.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

lapsilisälain 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään 21 päivänä elokuuta 1992 annetun lapsilisälain (796/1992) 7 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 530/2001, uusi 4 momentti, jolloin nykyinen 4 momentti siirtyy 5 momentiksi, seuraavasti:

7 § <i>Lapsilisän määrä</i>	nikkolisää lapsilisän yhteydessä 50 euroa jokaisesta monikkolapsesta.
— — — — — Jos 6 §:ssä tarkoitettulla henkilöllä on huollettavanaan monikkolapsia, maksetaan hänelle mo-	— — — — — Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 18 päivänä marraskuuta 2003

Hanna-Leena Hemming /kok
Timo Soini /ps
Reijo Paajanen /kok

Jyri Häkämies /kok
Jyrki Katainen /kok
Eero Akaan-Penttilä /kok

Paula Risikko /kok
Anne Holmlund /kok
Ville Itälä /kok
Irja Tulonen /kok
Marja Tiura /kok
Tapani Mäkinen /kok
Marjukka Karttunen /kok
Martin Saarikangas /kok
Sirpa Asko-Seljavaara /kok
Ahti Vielma /kok
Ilkka Taipale /sd
Raija Vahasalo /kok
Juhani Sjöblom /kok
Jari Koskinen /kok
Lasse Virén /kok
Timo Seppälä /kok
Esko Kurvinen /kok
Petri Salo /kok
Antti Rantakangas /kesk
Heikki A. Ollila /kok
Kaarina Dromberg /kok
Maija Perho /kok
Sari Sarkomaa /kok
Lauri Oinonen /kesk
Tuija Brax /vihr
Anne Huotari /vas
Kalevi Lamminen /kok
Jaakko Laakso /vas
Suvi-Anne Siimes /vas
Jyrki Kasvi /vihr
Suvi Lindén /kok
Kari Kärkkäinen /kd
Jan Vapaavuori /kok
Minna Sirnö /vas
Outi Ojala /vas
Tuija Nurmi /kok
Lyly Rajala /kd

Kari Uotila /vas
Risto Kuisma /sd
Matti Kangas /vas
Pentti Tiusanen /vas
Annika Lapintie /vas
Markus Mustajärvi /vas
Matti Kauppila /vas
Erkki Virtanen /vas
Janina Andersson /vihr
Päivi Räsänen /kd
Leena Rauhala /kd
Leena Harkimo /kok
Toimi Kankaanniemi /kd
Sari Essayah /kd
Jere Lahti /kok
Pekka Kuosmanen /kok
Markku Rossi /kesk
Jari Vilén /kok
Pertti Hemmilä /kok
Arto Satonen /kok
Susanna Haapoja /kesk
Rauno Kettunen /kesk
Simo Rundgren /kesk
Kyösti Karjula /kesk
Pekka Vilkuna /kesk
Satu Hassi /vihr
Raimo Vistbacka /ps
Anni Sinnemäki /vihr
Tarja Cronberg /vihr
Heidi Hautala /vihr
Kirsi Ojansuu /vihr
Merikukka Forsius /vihr
Unto Valpas /vas
Mikko Immonen /vas
Veijo Puhjo /vas
Seppo Särkiniemi /kesk